

7/15666

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkan

Sayı : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 2927
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

31/08/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.07.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 24985 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/15664, 7/15668, Muğla Milletvekili Ali ARSLAN'a ait 7/15665, Edirne Milletvekili Cemalettin USLU'ya ait 7/15666, İzmir Milletvekili Selçuk AYHAN'a ait 7/15667, Karaman Milletvekili Hasan ÇALIŞ'a ait 7/15669, ve Bursa Milletvekili İsmet BÜYÜKATAMAN' a ait 7/15670, esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/15664 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/15665 (1 sayfa)
- 3- Görüş 7/15666 (4 sayfa)
- 4- Görüş 7/15667 (3 sayfa)
- 5- Görüş 7/15668 (1 sayfa)
- 6- Görüş 7/15669 (1 sayfa)
- 7- Görüş 7/15670 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Cemalettin USLU
Edirne Milletvekili

Esas no : 7/15666

Türkiye'de 2009 yılı Ekim ayından itibaren GDO ile ilgili yönetmelik çıkmış olmasına rağmen Mısır DDGS ve mısır Grizinde ithalat hızla devam etmektedir. Türkiye'nin 2006-2009 yıllarında 1 milyon tona varan mısır DDGS ve mısır grizi ithalatına mukabil, aynı gen listesini uyguladığımız Avrupa Birliği ülkeleri ise ithalatlarını azaltarak çok düşük seviyelere indirmiştir. Hatta İngiltere ve İspanya mısır DDGS ithalatını sıfıra indirmiştir. Türkiye Yapılan ithalat nedeniyle, özellikle ayçiçeği, buğday ve arpa üreticilerimizi olumsuz etkilemektedir.

Bu itibarla;

SORU 1) Türkiye 2002 yılından bu güne kadar yıllar itibariyle ne kadar tarım ürünü ithalatı yapmıştır? İthalatı önlemek için yerli üreticiyi teşvik edecek politikalar geliştirmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP 1) Ülkemizde tarım sektörünün ve kırsal alanların kalkınma planı, program ve stratejileri doğrultusunda geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla Bakanlığımızca gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Bakanlığımızca uygulanan politikalar ve destekleme araçları ile ülkemiz tarımında önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Türkiye bugün; 177 ülkeye 1.500'den fazla farklı tarım ve gıda ürünü ihraç eder hale gelmiştir. Bununla birlikte, Türkiye'nin 2002-2009 döneminde Dünya tarım ürünleri ticaretinden aldığı payı % 0,8'den %1,1'e yükseltmiştir.

2002 yılına göre 2009'da

- Tarımsal GSYİH 23,7 Milyar \$ dan 50,8 Milyar \$'a yükselerek 2,2 Kat,
- Tarım sektöründe kişi başına milli gelir 1.000 \$'dan 2.870 \$'a yükselerek 2,9 Kat

yükselmiştir.

- Tarım sektörü, iki yıl üst üste yaşanan kuraklığa ve finans krizine rağmen son 6 yılın 5'inde büyümüştür.

Ayrıca, Ülkemizde son yıllarda uygulanan modern tarım teknikleri, verilen destekler, kaliteli ve bilinçli girdi kullanımı neticesinde birim alandan alınan verim ve ürün kalitesinde ciddi anlamda artışlar sağlanmıştır. 2002 yılına göre 2009'da sağlanan önemli bazı üretim artışları aşağıda verilmiştir.

ÜRÜNLER	Değişim (%)
Buğday	5,6
Ayçiçeği	24,4
Çeltik	108,3
Mısır	102,4
Kayısı	109,8
Kiraz	98,9
Domates	13,7
Süt	49,2
Beyaz Et	82,2
Bal	10,0
Su Ürünleri	159,5

Kaynak:

TÜİK

Bakanlığımızca verilen tarımsal destekleme tutarı açısından bakıldığında 2002 yılında 1,8 milyar TL olan destek bütçesi, 2010 yılında **3 kat artırılarak 5,6 milyar TL'ye çıkarılmıştır. 2003-2010 döneminde ödenen toplam tutar ise 36,3 milyar TL'dir.**

Ayrıca, tarımsal destekler üretim ve kalitenin artırılmasına yönlendirilmiştir. Verilen bu desteklerle üretim maliyetlerinin önemli bir kısmı karşılanır hale getirilmiştir.

Bakanlığımızca izlenen politikalar neticesinde tarım sektörü; sadece 70 milyon kendi insanımızı değil, ülkemizi ziyaret eden yaklaşık 30 milyon turist yanında dünya insanına da gıda temin eder hale gelmiştir.

Türkiye, dünya tarım ürünleri piyasalarında önemli bir tarımsal ürün ihracatçısıdır. **Son 10 yılda (2000-2009) tarım ürünleri ihracatımız 73,4 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.**

Tarım ürünleri ihracatımız **2002 yılında 4,1 milyar \$ iken, 2009 yılında 2,7 kat artarak 11,2 milyar \$'a yükselmiştir.**

Tarımsal ürün ithalatı olmasına rağmen **Türkiye, halen net tarım ürünleri ihracatçısı konumundadır.** 2002 yılında % 101,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2009'da **%114,3** olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, Türkiye'nin net tarım ürünleri ihracatçısı olma konumunu daha da güçlendirdiğini göstermektedir.

Tarım ürünleri ihracatımızın %93'ünden fazlasını, ithalatımızın da %65'ini oluşturan gıda maddelerinde, ihracat 2002 yılında 3,6 milyar \$ iken 2009 yılı itibarıyla 10,5 milyar \$'a ulaşmıştır. Aynı dönemde ithalatımız ise 1,9 milyar \$'dan 6,1 milyar \$'a yükselmiştir. Buna göre, Türkiye gıda maddelerinde **4,4 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiştir.**

Ülkemizde Dahilde İşleme Rejimi kapsamında bazı ürünlerin ithalatı yapılmaktadır. Örnek olarak; 2009 yılında da bu kapsamda yapılan **buğday ithalatının tamamı buğday unu, bisküvi vb. mamul madde haline getirilerek ihraç edilmiştir. Un ihracatı Almanya, Çin, Fransa, Avusturya'nın da aralarında olduğu 87 ülkeye yapılmıştır. Türkiye, un ihracatı ile miktar olarak Dünya ikincisi, değer olarak da Dünya birincisi olmuştur.**

Makarna ihracatında ise Arjantin, Brezilya, Rusya, Portekiz ve Tayland gibi ülkelerin arasında olduğu 120 ülkeye yapılmıştır. Bunların yanında, Türkiye 2009 yılında **301 bin ton buğday ihracatı** da yapmıştır.

Dahilde İşleme Rejimi ile yurt dışından getirilen hammadde, işlenmek suretiyle üretilen mamul maddeye dönüştürülerek katma değer oluşturulmakta ve daha yüksek fiyatla ihraç edilmektedir. Ancak, buğday ithalatına ödenen tutar 899 milyon \$ olup, mamul madde ihracatından bunun çok üzerinde **1,2 milyar \$'lık bir ihracat geliri elde edilmiştir.**

Ayrıca, ülkelerin ihracatta kazanılmış pazar paylarını korumak ve daha da artırmak amacıyla ithalat seçeneği de kullanılmaktadır. Örneğin; Almanya 9,6 milyon ton (2009) buğday ihraç ederken, 3,7 milyon ton ithalat yapmaktadır. Benzer şekilde, Brezilya 5,4 milyon ton, Endonezya 4,6 milyon ton ve İtalya'nın 4,2 milyon ton buğday ithal ettiği görülmektedir.

Soruya ilişkin olarak, Dış Ticaret Müsteşarlığından alınan cevabi bilgiler aşağıda verilmektedir:

Uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerimiz doğrultusunda, tarım ürünleri ithalatında uygulanan gümrük vergisi oranlarında ihtiyaç duyulması halinde gerekli değişikliklerin yapılması,

Yerli üretimin haksız rekabete karşı korunmasını teminen “İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat”, “İthalatta Gözetim ve Korunma Önlemleri Hakkında Mevzuat” ile “İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresi Hakkında Mevzuat” hükümleri çerçevesinde uluslararası yükümlülüklerimize uygun olarak anti-damping, anti-sübvansiyon, ithalatta korunma önlemleri ve gözetim gibi ticaret politikası önlemlerinin uygulanması hususları girmektedir.

Bu çerçevede, yerli üretimin korunması ve devamının sağlanması amacıyla, tarım ürünlerinin tamamına yakınının ithalatında Dünya Ticaret Örgütü pazara giriş tarife taahhütlerimiz seviyesinde gümrük vergisi oranları uygulanmaktadır.

Bununla beraber, yerli üretimin düşük fiyatlı ithalata karşı korunması, vergi kaybının önüne geçilmesi, ithalatın yerli ürün üzerinde fiyat baskısı oluşturmaması ve yerli üretimi olumsuz yönde etkilememesini teminen de 12 adet gözetim tebliği kapsamı 33 adet tarım ürününde gözetim uygulaması bulunmaktadır.

SORU 2) Ürünleri GDO lu olan ülkelerden büyük tonajlı gemilerle özellikle Mersin, İzmir ve Bandırma gibi büyük limanlara getirilen ürünlerde GDO analizlerimin yaptırılmadığı ve GDO lu ürünlerin piyasaya GDO’ suz ürünmüş gibi sunulduğu yönündeki haberler doğru mudur?

CEVAP 2) Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik ve Biyogüvenlik Kurulu ve Komitelerin Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik; 13 Ağustos 2010 tarih ve 27671 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup Biyogüvenlik Kanunu’nun yürürlüğe gireceği 26.09.2010 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Bu yönetmelikler Biyogüvenlik Kanunu’na dayanılarak hazırlanmıştır.

GDO ve ürünlerinin piyasaya sunulabilmesi için AB’nde olduğu gibi Kurul tarafından risk değerlendirmesi yapılmak üzere başvuruda bulunulması gerekmektedir. GDO ve ürünleri ile ilgili her bir başvuru için, bilimsel esaslara göre Komiteler tarafından yapılacak risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme ile ihtiyaç hâlinde etik değerlendirmeler sonucu Kurulca karar alınacaktır.

Risk değerlendirmeleri sonucu Kurul tarafından piyasaya sürülmesine izin verilen GDO ve ürünleri; Kurul’un kararında belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmesi, gerekli tedbirlerin alınması, izlenebilirliğin sağlanması, etiketleme koşullarının yerine getirilmesinden sonra tüketime sunulabilecektir.

SORU 3) 2009 yılı Ekim ayından günümüze kadar ithal edilen tarım ürünleriyle ilgili kaç GDO analizi, hangi laboratuvarlarda yapılmıştır? Yapılan bu analiz sonuçlarına göre GDO’ lu ürüne rastlanmış mıdır? Rastlanmışsa bu ürünleri ithal edenler hakkında hangi işlemler yapılmıştır?

CEVAP 3) Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü, Bursa Gıda Kontrol ve Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Ankara, Adana, İstanbul, İzmir İl Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri **gıda ve yem maddeleri için**; TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Gıda Enstitüsü, Aybak Natura Özel Gıda Kontrol, MSM Özel Gıda Kontrol, Kalite Sistem Özel Gıda Kontrol, Bilim Özel Gıda Kontrol, MRL Özel Gıda Kontrol, EURO-LAB Gıda Kontrol Laboratuvarları ise **gıda maddeleri için** GDO analizleri yapabilmektedir. 2009 yılı Ekim ayından günümüze kadar; ülkemiz genelinde GDO analizi yapılmak üzere toplam 1331 adet numune alınarak ilgili laboratuvarlara gönderilmiş olup, 50 adet numunenin sonucu olumsuz olarak değerlendirilip bu ürünlerin ithalatına izin verilmemiştir

SORU 4) Tarım ürünleri ve gıdaların risk analizlerini yapacak kurumsal ve teknik kapasiteniz yeterli midir?

CEVAP 4) Tarım ürünleri ve gıdaların risk analizleri ile ilgili olarak, Bakanlığımız idari yapısında ve teknik kapasitenin artırılması konularında çalışmalar yapılmaktadır.

SORU 5) Türkiye'ye iade edilen tarım ürünleri haberleri dikkate alındığında, yurtdışına ihracatı yapılan ürünlerde yeterince denetim yapmadığı anlaşılan Bakanlığınız, yurtdışında vatandaşımızın tükettiği gıdaların denetimi konusunda hangi faaliyetleri yürütmektedir? İşletmeler ne sıklıkla denetime tabii tutulmaktadır? Sebze ve meyve üretiminde kimyasalların denetimi neye göre yapılmaktadır? Pazarlardan meyve ve sebze numuneleri alınmakta mıdır?

CEVAP 5) İhracat işlemlerinde alıcı ülke talepleri dikkate alınmakta olup eğer alıcı ülkenin herhangi bir talebi yoksa yurtdışında rutin kontrol ve denetimler yapıldığı ihracat işlemlerinde ilave bir denetim ve kontrollere gerek duyulmamaktadır. Ancak AB ve Rusya Federasyonu gibi bazı ürünlerde özel talepleri bulunan ülkelerin bu talepleri üzerine denetim ve kontroller yapılarak gerekli analizlerin yapılması için numune alınmaktadır.

Ülkemizde üretilen ve tüketime sunulan tüm gıda maddeleri üretiminin ilk aşamasından, tüketiciye ulaşmaya kadar geçen tüm süreçte Bakanlığımızca gerekli tüm denetim ve kontroller titizlikle yürütülmektedir. Bu kapsamda 2009 yılında ülke genelinde gıda maddesi üreten, satan, toplu tüketime sunan gıda işletmelerine yönelik **350.455** adet denetim gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız tarafından hazırlanan Bakanlık yıllık denetim ve izleme programları ile 81 İl Tarım Müdürlüğümüzün hazırlamış olduğu yıllık denetim ve kontrol programları çerçevesinde de ülkemizde üretilip piyasaya sunulan tüm gıda ürünlerinden risk değerlendirilmesi sonucunda numune alınarak gerekli analizler yapılmaktadır. Bu kapsamda 2009 yılının içerisinde toplam **22.172** adet gıda numunesi alınmıştır. Bu programlardan birisi olan "**bitkisel ürünlerde denetim programı kapsamında**" da birincil üretim ve gıda satış yerlerinden **2387** adet bitkisel tarım ürünü numunesi alınarak pestisit ve nitrat yönünden analize tabi tutulmuş, bu numunelerden **2.229** adedinin sonucu mevzuata uygun bulunmuş, **158** adedinin ise mevzuata aykırı olduğu tespit edilerek sorumlular hakkında gerekli yasal işlem uygulanmıştır. 2010 yılı "**bitkisel ürünlerde denetim programı kapsamında**" bitkisel tarım ürünlerinden **10.685** adet numune alınması hedeflenmektedir.